# Inhoud

De onverslagene 9
In een ander land 55
Heuvels als witte olifanten 65
De moordenaars 73
Che ti dice la patria? 87
Vijftig ruggen 103
Een simpele vraag 141
Tien indianen 147
Een kanarie voor één 155
Een Alpenidylle 163
Een achtervolgingskoers 173
Vandaag is het vrijdag 181
Een verhaaltje van niks 187
Nu leg ik mij neer 191

# De onverslagene

Manuel García liep de trap op naar het kantoortje van Don Miguel Retana. Hij zette zijn koffer neer en klopte op de deur. Er kwam geen reactie. Terwijl hij op de gang stond voelde Manuel dat er iemand binnen was. Dat voelde hij door de deur heen.

'Retana,' zei hij en hij luisterde.

Er kwam geen antwoord.

Hij is er wel degelijk, dacht Manuel.

'Retana,' zei hij en hij bonsde op de deur.

'Wie is daar?' vroeg iemand in het kantoortje.

'Ik, Manolo,' zei Manuel.

'Wat wil je?' vroeg de stem.

'Werk,' zei Manuel.

Diverse keren klikte er iets in de deur en hij zwaaide open. Manuel ging naar binnen, met zijn koffer.

Achter een bureau aan de andere kant van het vertrek zat een kleine man. Boven zijn hoofd hing een stierenkop, opgezet door een Madrileense taxidermist; aan de muren hingen ingelijste foto's en affiches voor corrida's.

De kleine man zat naar Manuel te kijken.

'Ik dacht dat je was omgekomen,' zei hij.

Manuel tikte met zijn knokkels op het bureau. Daarachter zat de kleine man naar hem te kijken.

'Hoeveel corrida's heb je dit jaar gedaan?' vroeg Retana.

'Een,' antwoordde hij.

'Meer niet?' vroeg de kleine man.

'Meer niet.'

'Ik heb erover gelezen in de krant,' zei Retana. Hij leunde achterover in de stoel en keek Manuel aan.

Manuel keek naar de opgezette stierenkop. Die had hij al vaak gezien. Hij had er een zekere interesse voor, om familieredenen. De stier had zijn broer gedood, de veelbelovende, een jaar of negen geleden. Manuel herinnerde zich de dag. Op het eikenhouten schild waarop de stierenkop was gemonteerd zat een koperen plaat. Manuel kon niet lezen wat erop stond, maar hij nam aan dat het ter nagedachtenis van zijn broer was. Nou ja, het was een goeie knul geweest.

Op de plaat stond: 'De Stier "Mariposa" van de hertog van Veragua, die 9 *varas** incasseerde van 7 *caballos* en het leven kostte aan Antonio García, Novillero, 27 april 1909.'

Retana zag hem naar de opgezette stierenkop kijken.

'Dat zootje dat de hertog me voor zondag heeft gestuurd zal 'n schandaal veroorzaken,' zei hij. 'Allemaal slecht ter been. Wat zeggen ze erover in het Café?'

---

* Achter in het boek (p.204-205) is een lijstje opgenomen met vertalingen van de Spaanse stierenvechterstermen. – *vert.*

'Dat weet ik niet,' zei Manuel. 'Ik ben er net.'

'Ja,' zei Retana. 'Je hebt je koffer nog bij je.'

Hij leunde achterover achter het grote bureau en keek naar Manuel.

'Ga zitten,' zei hij. 'Doe je pet af.'

Manuel ging zitten, met zijn pet af, waardoor hij een ander gezicht had. Hij was bleek en met zijn *coleta* die boven op zijn hoofd was vastgespeld om niet onder de pet uit te komen zag hij er eigenaardig uit.

'Je ziet er niet best uit,' zei Retana.

'Ik kom net uit het ziekenhuis,' zei Manuel.

'Ik hoorde dat je been eraf moest,' zei Retana.

'Nee,' zei Manuel. 'Dat is goed afgelopen.'

Retana boog zich over het bureau en schoof Manuel een houten kistje met sigaretten toe.

'Neem er een,' zei hij.

'Bedankt.'

Manuel stak hem op.

'Jij ook?' zei hij, terwijl hij Retana de lucifer voorhield.

'Nee.' Retana zwaaide met zijn hand. 'Ik rook niet.'

Retana keek hoe hij rookte.

'Waarom zoek je geen werk?' zei hij.

'Ik wil niet werken,' zei Manuel. 'Ik ben stierenvechter.'

'Er zijn geen stierenvechters meer,' zei Retana.

'Ik ben er een,' zei Manuel.

'Ja, zolang je in de arena staat,' zei Retana.

Manuel lachte.

Retana zat zonder iets te zeggen naar Manuel te kijken.

'Ik kan je in 'n avondcorrida zetten als je wil,' bood Retana aan.

'Wanneer?' vroeg Manuel.

'Morgenavond.'

'Ik val niet graag voor iemand in,' zei Manuel. Zo gingen ze er allemaal aan. Zo was Salvador eraan gegaan. Hij tikte met zijn knokkels op het bureau.

'Iets anders heb ik niet,' zei Retana.

'Waarom zet je me volgende week niet in?' opperde Manuel.

'Je zou geen publiek trekken,' zei Retana. 'Ze willen alleen maar Litri en Rubito en De La Torre. Die jonkies zijn goed.'

'Ze zouden komen om me te zien afgaan,' zei Manuel hoopvol.

'Vergeet het maar. Ze weten niet meer wie je bent.'

'Ik heb 'n hoop ervaring,' zei Manuel.

'Ik kan je morgenavond inzetten,' zei Retana. 'Je kan samen met die jonge Hernández twee *novillos* doden na de *charlotadas*.'

'Wiens novillos?' vroeg Manuel.

'Weet ik niet. Wat ze maar hebben rondlopen in de kralen. Wat de dierenartsen overdag niet toelaten.'

'Ik val niet graag in,' zei Manuel.

'Graag of niet,' zei Retana. Hij boog zich over zijn papieren. Hij was niet langer geïnteresseerd. Hij had even met Manuel te doen gehad vanwege vroeger tijden maar dat was nu voorbij. Hij had hem willen laten invallen voor Larita omdat hij hem goedkoop kon krijgen. Hij kon ook anderen goedkoop krijgen.

Evengoed wilde hij hem graag helpen. Hij had hem toch een kans gegeven. De keus was aan hem.

'Wat schuift het?' vroeg Manuel. Hij speelde nog steeds met het idee om te weigeren. Maar hij wist dat hij niet kon weigeren.

'Tweehonderdvijftig peseta,' zei Retana. Hij had aan vijfhonderd gedacht, maar toen hij zijn mond opendeed kwam er tweehonderdvijftig uit.

'Villalta betaal je zevenduizend,' zei Manuel.

'Jij bent Villalta niet,' zei Retana.

'Dat weet ik,' zei Manuel.

'Hij trekt publiek, Manolo,' verduidelijkte Retana.

'Zeker,' zei Manuel. Hij stond op. 'Geef me driehonderd, Retana.'

'Goed dan,' stemde Retana in. Hij zocht in zijn la naar een vel papier.

'Kan ik nu al vijftig krijgen?' vroeg Manuel.

'Best,' zei Retana. Hij haalde een biljet van vijftig peseta uit zijn portefeuille en legde het platgestreken op het bureau.

Manuel pakte het en stak het in zijn zak.

'En m'n *cuadrilla*,' vroeg hij.

'Dat zijn de jongens die altijd 's avonds voor me werken,' zei Retana. 'Die doen het goed.'

'En *picadors*?'

'Die zijn niet dik gezaaid,' gaf Retana toe.

'Ik moet één goeie prikker hebben,' zei Manuel.

'Regel die dan,' zei Retana. 'Ga er een regelen.'

'Niet hiervan,' zei Manuel. 'Van die driehonderd peseta ga ik geen assistent betalen.'

Retana zei niets maar hij keek Manuel aan vanachter het grote bureau.

'Je weet dat ik één goeie prikker moet hebben,' zei Manuel.

Retana zei nog steeds niets en bleef van heel ver weg naar Manuel kijken.

'Dit deugt niet,' zei Manuel.

Retana zat hem nog steeds te bekijken, hem achteroverleunend in zijn stoel van heel ver weg te bekijken.

'Er zijn de vaste prikkers,' bood hij aan.

'Dat weet ik,' zei Manuel. 'Ik ken die vaste prikkers van jou.'

Retana glimlachte niet. Manuel wist dat hij bakzeil haalde.

'Ik wil alleen maar 'n eerlijke kans,' zei Manuel op overredende toon. 'Als ik tegenover die stier sta wil ik weten waar ik aan toe ben. Eén goeie picador is genoeg.'

Hij praatte tegen een man die niet meer luisterde.

'Als je wat extra's wil,' zei Retana, 'ga het dan maar regelen. Er is daar 'n vaste cuadrilla. Neem zoveel eigen prikkers mee als je wil. De charlotada is om halfelf afgelopen.'

'Goed dan,' zei Manuel. 'Als je er zo over denkt.'

'Zo denk ik erover,' zei Retana.

'Ik zie je morgenavond,' zei Manuel.

'Ik zal er zijn,' zei Retana.

Manuel pakte zijn koffer en ging naar buiten.

'Deur dicht,' riep Retana.

Manuel keek achterom. Retana zat over wat papieren gebogen. Manuel trok de deur dicht tot hij klikte.

Hij liep de trap af en de deur uit, het felle daglicht in. Het was bloedheet op straat en de weerkaatsing van de zon tegen de witte gebouwen scheen onverwacht en ongenadig in zijn ogen. Via de schaduwkant van de steile straat liep hij omlaag naar de Puerta del Sol. De schaduw voelde bestendig en koel als stromend water. De hitte overviel hem als hij kruispunten overstak. Manuel zag geen bekenden onder alle mensen die hij tegenkwam.

Vlak voor de Puerta del Sol ging hij een café in.

Het was rustig in het café. Aan tafeltjes tegen de muur zaten enkele mannen. Aan één tafeltje werd gekaart. De meeste mannen leunden rokend tegen de muur, met voor zich op het tafeltje lege koffiekopjes en brandewijnglaasjes. In de hoek zat een man te slapen. Manuel ging aan een van de tafeltjes zitten.

Een kelner kwam binnen en ging naast Manuels tafeltje staan.

'Heb je Zurito gezien?' vroeg Manuel hem.

'Hij was hier vóór lunchtijd,' antwoordde de kelner. 'Hij komt niet voor vijven terug.'

'Doe maar 'n koffie met melk en 'n glaasje van het gebruikelijke,' zei Manuel.

De kelner kwam het vertrek weer binnen met een dienblad met een groot koffieglas en een brandewijnglaasje erop. In zijn linkerhand had hij een fles brandewijn. Hij zette deze met een zwaai op tafel en een jongen die hem was gevolgd schonk koffie en melk in het glas uit twee glanzende potten met een schenktuit en een lang handvat.

Manuel nam zijn pet af en de kelner zag zijn vlecht die op zijn hoofd was gespeld. Hij knipoogde naar de koffiejongen terwijl hij de brandewijn in het glaasje naast Manuels koffie schonk. De koffiejongen keek nieuwsgierig naar Manuels bleke gezicht.

'Ben je hier om te vechten?' vroeg de kelner terwijl hij de kurk op de fles deed.

'Ja,' zei Manuel. 'Morgen.'

De kelner stond met de fles tegen zijn ene heup.

'Zit je in het lollige voorprogramma?' vroeg hij.

De koffiejongen wendde gegeneerd zijn blik af.

'Nee. Het hoofdprogramma.'

'Ik dacht dat ze Chaves en Hernández hadden,' zei de kelner.

'Nee. Mij en nog iemand.'

'Wie? Chaves of Hernández?'

'Ik denk Hernández.'

'Wat is er met Chaves?'

'Die is geblesseerd.'

'Van wie heb je dat?'

'Retana.'

'Hé, Looie,' riep de kelner naar het aangrenzende vertrek. 'Chaves is op de hoorns genomen.'

Manuel had het wikkel van de suikerklontjes gehaald en liet ze in zijn koffie vallen. Hij roerde en dronk hem op, zoet en heet zodat zijn lege maag werd opgewarmd. Hij sloeg de brandewijn achterover.

'Doe me nog maar zo'n glaasje,' zei hij tegen de kelner.

De kelner ontkurkte de fles en schonk het glas vol,

waarbij hij een flinke slok op het schoteltje morste. Er was een andere kelner voor het tafeltje komen staan. De koffiejongen was verdwenen.

'Is Chaves erg geblesseerd?' vroeg de tweede kelner aan Manuel.

'Weet ik niet,' zei Manuel. 'Dat heeft Retana niet gezegd.'

'Zal hem 'n zorg wezen,' zei de lange kelner. Manuel had hem niet eerder gezien. Hij was kennelijk net opgedoken.

'Als je met Retana werkt zit je gebakken in deze stad,' zei de lange kelner. 'Als je niet met hem werkt kan je er net zo goed mee kappen en je door je kop schieten.'

'Daar zeg je zo wat,' zei de andere kelner die erbij was komen staan. 'Verdomd als het niet waar is.'

'En óf het waar is,' zei de lange kelner. 'Ik weet waar ik het over heb als ik het over die vogel heb.'

'Moet je zien wat hij voor Villalta heeft gedaan,' zei de eerste kelner.

'En daar blijft het niet bij,' zei de lange kelner. 'Moet je zien wat hij voor Marcial Lalanda heeft gedaan. Moet je zien wat hij voor Nacional heeft gedaan.'

'Verdomd als het niet waar is,' beaamde de kleine kelner.

Manuel keek hoe ze voor zijn tafeltje stonden te praten. Hij had zijn tweede brandewijn op. Ze waren hem glad vergeten. Ze hadden geen belangstelling voor hem.

'Moet je dat zootje kamelen zien,' ging de lange kelner verder. 'Heb je die Nacional II weleens gezien?'